

SENTÈNCIA

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, el 26 de setembre del 2018.

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY, i els magistrats M.I. Sr. Vincent ANIÈRE i M.I. Sr. Carles CRUZ MORATONES, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- Per escrit del 23-03-2017, la representació processal del Sr. J.C.C va presentar demanda laboral contra l'entitat bancària X, SA, demanant que es condemnés a aquesta darrera a pagar-li la suma bruta de 10.449,31.-euros en concepte de paga extraordinària per antiguitat, així com la suma bruta de 25.010,25.-euros en concepte de retribució variable, el tot a cotitzar prop de la CASS, més la totalitat de les costes processals, inclosos els honoraris d'advocat i de procurador.

II.- La representació processal de l'entitat bancària X, SA, va sol·licitar que es dicti sentència desestimant íntegrament la demanda per haver estat

adreçada contra el "legal representant" de X, SAU, i no contra X, SA; subsidiàriament, desestimant íntegrament les pretensions de la part agent, i en tot cas condemnant-la a satisfer la totalitat de les costes del procediment, inclosos els honoraris d'advocat i procurador.

III.- l'Hble. Tribunal Unipersonal del Batlle va dictar Sentència, de data 28-03-2018, decidint :

"que estimant íntegrament la demanda principal interposada pel Sr. J.C.C contra la societat mercantil andorrana unipersonal per accions "X, S.A.U.", ha de condemnar i condemna a la darrera a pagar al primer la suma global neta de trenta-tres mil cent cinquanta-quatre euros amb seixanta-nou cèntims (33.154,69.- EUROS), després de deduir-se el percentatge corresponent a la contribució obrera prop de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, la qual haurà de ser cotitzada prop d'aquest organisme oficial, amb imposició de les costes processals d'aquesta instància segons s'ha determinat en el darrer Considerant."

IV.- Contra aquesta resolució va interposar recurs d'apel·lació la representació processal de la societat X, SAU, sol·licitant la seva revocació i que es dictés una Sentència desestimant íntegrament la demanda, amb condemna en costes d'ambdues instàncies al demandant i, en cas de no estimar els greuges d'apel·lació, sense cap imposició de costes per existir *iusta causa litigandi*.

La representació processal del Sr. J.C.C es va oposar als greuges exposats per la part apel·lant i va sostenir que la sentència és íntegrament ajusta a dret.

V.- Per Aute d'aquesta Sala del 05-07-2013 es va decidir donar lloc a la pretensió probatòria sol·licitada pel Sr. J.C.C en el seu escrit de contesta als greuges consistents en què s'incloguessin en autes els documents adjuntats amb l'ans ressenyat escrit i concedir a la part recurrent el termini de cinc dies per al·legar el que cregui convenient al respecte i si ho considera oportú.

Així va ser i per escrit del 12-07-2018, la part apel·lant va mantenir les seves pretensions revocatòries i per escrit del 25-07-2018, la part apel·lada va confirmar la seva oposició al recurs.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Vincent ANIÈRE.

FONAMENTS DE DRET

I.- Queda establert que el Sr. J.C.C treballava des del dia 01-02-1997 pel compte de la societat demandada, essent contractat inicialment com a cap de tercera, i que el dia 04-05-2016, a iniciativa de l'empresa, les parts van firmar una addenda en virtut de la qual, tot i mantenint els avantatges adquirits, el treballador va passar a prestar els seus serveis com a responsable de compliance i auditòria i es va fixar la seva remuneració anual bruta fixa en 125.051,25.-euros i es va pactar una retribució variable (pacte 2.2).

En data 31-01-2017, es va practicar el seu acomiadament no causal mitjançant carta remesa per un Saig.

L'empleat va manifestar estar conforme amb la liquidació oferta excepte que va pretendre tenir dret a una prima extra per antiguitat i a una remuneració variable en virtut del contracte del 2016. Per carta del 17-02-2017, va reclamar el pagament de dits conceptes sense que l'entitat acceptes canviar el seus criteris.

II.- El primer punt del recurs recau sobre la qüestió de la legitimació passiva de X, SAU, tota vegada que, atès que la demanda es va articular contra el legal representant de la dita entitat, i que malgrat l'afirmació del tribunal que el "petitum" de la demanda i els escrits posteriors anirien dirigits inequívocament contra l'entitat, considera que el tràmit rector de tot procediment és la demanda la qual ha de contenir, entre altres elements necessaris, la identitat clara i inequívoca de la persona a qui va dirigida la

demanda en qüestió. Argumenta en resumit que la demanda es va interposar directament contra el representant legal de l'entitat X, SAU, precisant un domicili que no correspon al domicili social del banc ; que tenint X, SAU personalitat jurídica pròpia i plena capacitat d'obrar, la demanda havia de dirigir-se directament a la dita entitat i no al seu administrador, en aquest cas l'Y com ha estat el cas ; que el Sr. J.C.C no ha tingut mai cap relació laboral amb l'Y sinó únicament i exclusivament amb X, SAU, i que la demanda havia de ser instada contra aquesta darrera entitat i no contra la seva administradora que no pot el demandant creure legítimament que la demanda havia de ser dirigida contra l'òrgan d'administració de X, SAU i en darrer lloc que no es pot entendre que la part defenent és l'entitat X, SAU quan la demanda ha estat interposada contra el legal representant de la dita entitat.

Malgrat el fet que en la introducció del seu escrit de demanda la representació processal de l'assalariat va indicar que formulava una demanda *“contra el representant legal de X, SAU, amb domicili a Andorra la Vella, Carrer Z, núm. 00, Bloc 0, planta 0, despatx 0...”*, és a dir l'adreça de l'Y, no existeix i no podia existir cap mena de dubte que és exclusivament en contra de l'entitat bancària mateixa que anaven dirigides les pretensions de la part agent.

Això ressort clarament de tot l'escrit en qüestió i en particular del seu “demano” que va dirigit molt lògicament i clarament contra “X, SLU”, és a dir l'empresari vinculat per la relació laboral i que ha d'ostentar la posició processal de defenent (tot i la variació en la forma jurídica de l'entitat puix s'indica “SLU” i només “SAU” com en el primer paràgraf).

L'Y té com a finalitat de gestionar els processos de resolució d'entitats bancàries i constitueix una entitat de dret públic amb personalitat jurídica pròpia, autonomia patrimonial i financera. Res permet pensar que la part agent hauria volgut dirigir les seves demandes en contra d'ella o de la persona del seu representant a X,.

Així les coses, no obstant les imprecisions que acabem d'exposar, no existeix cap confusió, i considerar un problema de legitimació passiva o de

regularitat de la demanda constituïria un formalisme excessiu i fora de lloc, especialment en matèria laboral on l'assalariat no es pot veure perjudicat per les vicissituds de la part empresarial, en el present cas la intervenció que es va fer de la societat X, a partir del 2015.

De fet, en l'addenda del 04-05-2016, la societat era representada pel Sr. L, *“en la seva qualitat d'administrador de la societat designat per l'Y...”* i la carta d'acomiadament fou firmat pel Sr. G *“persona física representant de l'administradora única de X, S.A.U.”*.

Per consegüent, aquest primer aspecte del recurs s'ha de desestimar i hem d'entrar en l'examen del fons de les qüestions laborals plantejades.

III.- El segon aspecte del recurs de l'empresa és relatiu a la retribució variable i a la interpretació que la sentència ha efectuat del pacte 2.2. de l'addenda del 04-05-2016 tota vegada que la part apel·lant considera que aquesta interpretació és extensiva quan es tracta d'un pacte amb una redacció perfectament clara i concisa que calia aplicar ; que dit pacte només constitueix una simple expectativa a una retribució variable, pel que no es pot entendre que sigui un dret adquirit del treballador o que hagi de ser sí o sí meritat ; que el demandant afirma que ha complert els objectius fixats i per això li correspondria percebre la retribució variable del 20% del seu salari fix brut anual però en cap moment ha demostrat quins són aquests objectius ni l'assoliment dels objectius fixats per l'entitat quan és ell qui tenia la càrrega de la prova d'aquests fets puix afirma tenir dret a aquesta retribució variable, i la seva passivitat processal només a ell el pot perjudicar i finalment, que la sentència ha invertit la càrrega de la prova, exigint a l'empresa representada que acrediti un extrem que no li pertoca.

És cert que el pacte 2.2 de l'addenda del 04-05-2016 és clar quan estipula :

“El Treballador podrà percebre una retribució variable equivalent a un import anual brut de fins al 20% de la retribució econòmica fixa reflectida a l'apartat 2.1 anterior i que es meritara únicament en cas que el Treballador assoleixi íntegrament

les expectatives corresponents al seu lloc de treball, avaluades pel seu superior jeràrquic i validades per l'Administrador de l'Empresari.”.

Quant a la interpretació que fa l'empresa d'aquest pacte, la seva defensa va ser de considerar que l'assalariat no tenia un dret a percebre la retribució variable sinó que la percepció de la mateixa només constitueix una facultat i que en el present cas aquesta possibilitat no es podia donar perquè el Sr. J.C.C no havia assolit els objectius a ell assolits.

Tanmateix, al moment del seu acomiadament, l'empleat havia reclamat dit bonus per objectius, però se li havia contestat que, donat que no hi havia hagut avaluació ni validació per part de l'empresa, no li pertocava dita remuneració (Acta del Saig, diligència tercera).

Però, tal plantejament no es pot acceptar puix no només és contradictori invocar successivament l'absència d'avaluació i la manca d'assoliment dels objectius, sinó sobretot, perquè deixaria a l'arbitrarietat de l'empresa la possibilitat de pagar o no una retribució contractualment pagada i meritada en cas de complir-se les condicions fixades en la clàusula de referència.

El pagament íntegre de tots els conceptes de salari pactats és una obligació essencial de l'empresa. No pot aquesta darrera sostenir al moment de l'acomiadament que no hi ha dret a la prima perquè no s'ha efectuat cap avaluació, i després sostenir que no hi ha dret perquè els objectius fixats no s'han assolit sense justificar quins eren aquests objectius i que es va fer per determinar si l'empleat els havia aconseguit.

El fet d'indicar “**podrà percebre**” no es pot interpretar en el sentit de considerar que el pagament de la prima seria discrecional sinó que es refereix al fet que la prima només es pot meritatar si queden reunides les condicions prèviament pactades en el contracte laboral.

Així, no existeix cap inversió de la càrrega de la prova ja que, a partir del moment on l'assalariat i part agent ha provat que s'havia pactat una remuneració variable per objectius sotmesa a una avaluació per part de

l'empresa, pertanyia a aquesta justificar quines eren les expectatives corresponents al lloc de treball del Sr. J.C.C, els criteris per determinar si s'havien assolit íntegrament o no, i perquè no va existir cap avaluació per part del seu superior jeràrquic ni cap validació per part de l'Administrador, essent precisat que ben evidentment, la decisió de l'empresa de practicar un comiat no causal no la podia alliberar de les seves obligacions al respecte, entre elles "*l'obligació positiva...que l'empresari avalués les tasques del Sr. J.C.C ...*" que el Tribunal Unipersonal ha definit de manera encertada.

Per tant, no es pot estar d'acord amb la part recurrent quan sosté que l'empleat hauria d'haver sol·licitat una pericial comptable tota vegada que tots els elements necessaris a la determinació del dret de l'assalariat eren entre les mans de la mateixa empresa i que aquesta no va efectuar cap esforç probatori al respecte, limitant dit esforç a sol·licitar que es requereixi a la CASS per tal d'aportar un extracte de punts del demandant, i divent per tant assumir les conseqüències del seu posicionament.

Per conseqüent, aquest punt del recurs no es pot estimar i s'ha de confirmar la decisió de la instància de donar lloc íntegrament a la petició de l'assalariat.

IV.- El tercer aspecte del recurs és relatiu a la paga extraordinària per antiguitat ja que la part empresarial considera que la sentència ha donat lloc a aquesta pretensió en base a unes de les declaracions de diversos testimonis proposats de contrari i en una aplicació errònia del principi "*in dubio pro operario*". Torna a sostenir que no existeix cap pacte en relació a aquest extrem ni en el contracte inicial ni a la seva addenda ; que el tribunal no es podia recolzar estrictament i únicament en les declaracions dels testimonis cridats per l'adversa quan tots ells manquen d'objectivitat ; que no podia la sentència aplicar el principi "*in dubio pro operario*" ja que s'aplica a la interpretació de les normes però no dels fets.

Afegeix amb caràcter subsidiari, d'entendre que existia una paga extraordinària per antiguitat de 20 anys, d'una part que cal aplicar la

jurisprudència en matèria de prescripció i de calcular de data a data, de tal manera que, extrapolat al cas que ens ocupa, el termini d'antiguitat de 20 anys s'acompleix el dia 01-03-2017, és a dir, l'endemà de la resolució del contracte, i d'altra part que existeix una indemnització per l'acabament de la relació laboral com ho acredita l'extracte de punts de vellesa de la CASS que comprenia la compensació econòmica i el termini de preavis que són calculats en base a l'antiguitat de la relació laboral.

Pel que fa al primer aspecte del problema, és a dir l'existència o no de la prima per antiguitat dels 20 anys, és cert que aquesta darrera no ressurc dels documents contractuals aportats en autes.

Ara bé, són quatre els testimonis que van manifestar sense ambigüïtat que existia en l'empresa una paga extraordinària pagada a tots els empleats un cop complerts els 20 anys d'antiguitat en la mateixa. Ho van declarar els Srs. J, S i R que van cobrar la referida paga així com el Sr. F, el director RH de l'entitat durant 15 anys i fins al 2015.

És cert que les manifestacions dels Srs. J, S i F s'han de valorar amb cautela puix apareix que els dos últims tenen o han tingut un plet amb X, i que el primer seria el company de la Sra. S.

Però, com ho hem exposat de manera repetida, els empleats d'una empresa són sovint els qui millor saben les condicions de treball en l'empresa i les condicions salarials pactades encara que no formalitzades per escrit. El fet que un empleat estigui immers en un plet en contra de l'empresari és evidentment un fet que ha de portar el jutge a valorar les seves manifestacions amb suma cautela i contrastant-les amb elements objectius exteriors.

Justament, en el present cas, existeix una sèrie d'elements que confirmen les afirmacions dels testimonis en qüestió.

En primer lloc, no apareix cap raó per posar en dubte la sinceritat de les declaracions del Sr. R, el quart testimoni, qui va efectuar manifestacions perfectament coincident amb les dels altres tres.

En segon lloc, existeix una manifestació per part de l'empresari que permet confirmar l'existència d'aquesta prima. En efecte, com ressurc de l'acta

establerta pel Saig (foli 18), en el moment de rebre la carta d'acomiadament, el Sr. J.C.C va manifestar que era conforme amb l'acomiadament però que tenia dret a una paga extra pel fet de complir 20 anys a X,. A això, la Sra. P, qui representava la societat en aquest moment, i després d'haver-se absentat un moment (imaginen per obtenir directrius per part de la seva jerarquia) va indicar que *"pel que respecta a la paga dels 20 anys encara no estan meritats, perquè merita l'1 febrer del 2017 i som a 31 gener del 2017"*.

Tal manifestació, efectuada després d'un moment de reflexió, i que no es refereix a l'existència de la prima sinó a les modalitats del seu càlcul permet sense cap ambigüitat confirmar les manifestacions dels testimonis i l'afirmació del demandant que no fou contradita en el correu que se li va enviar el 28-02-2017.

Pel que fa al segon aspecte de la qüestió, relatiu al càlcul del termini de 20 anys, el posicionament de l'empresa no apareix conforme a dret ni al principi de bona fe que ha de regir les relacions laborals com ho recorda l'article 4 del Codi de relacions laborals.

En efecte, es pretén aplicar les normes en matèria de càlculs dels terminis de prescripció quan no es tracta d'això sinó de determinar si un empleat té dret a percebre una remuneració salarial.

Donat que la relació laboral es va iniciar el 31-01-1997 i es va acabar a iniciativa de l'empresa el 31-01-2017 al final de la jornada de treball aproximadament a les 17:00h. Així, és cert que el Sr. J.C.C ha treballat de manera efectiva per l'entitat bancaria entre les dues esmentades dates, val a dir durant un període complet de 20 anys i l'assalariat té dret a la prima corresponent.

Al respecte, no és cert que el tribunal hauria fet una aplicació errònia del principi *"in dubio pro operario"*. El mateix expressa el principi de que en cas de dubte en la interpretació de la norma laboral s'ha d'afavorir al treballador i que l'òrgan jurisdiccional ha d'escollir la interpretació més favorable al treballador si el redactat el permet. En el present cas, no es pot considerar que el tribunal d'instància no ha aplicat el referit principi a la valoració o interpretació dels fets

sinó que ha motivat que atenent que les disposicions legals preveuen que el còmput anyal s'estableix prenent sempre com a base l'any natural, la seva aplicació havia de portar a una interpretació que afavoreixi els drets del treballador i a considerar que havia acomplert els vint anys de servei a l'empresa.

Pel que fa a l'últim aspecte d'aquest punt del recurs que en tot cas existiria una indemnització per l'acabament de la relació laboral, el mateix no pot prosperar de cap manera.

En efecte i en primer lloc, es tracta d'un argument totalment nou puix en els seus escrits de primera instància la part defenent només ha fet valer dos eixos de defensa essencials que eren, d'una part, que no s'ha pactat cap paga per antiguitat amb el Sr. J.C.C i d'altra part que de totes maneres tal paga no hauria vençuda.

En segon lloc, cap element permet considerar que ja s'hauria pagat la paga extra en qüestió que constitueix un concepte diferent del fet de prendre en compte l'antiguitat al moment de liquidar d'altres conceptes com ho preveu el codi de relacions laborals.

V.- L'últim punt del recurs recau sobre la qüestió de les costes ja que considera que la revocació de la sentència i la desestimació íntegra de la demanda del Sr. J.C.C comporta la imposició a aquell de totes les costes judicials. Subsidiàriament, en el supòsit que aquesta Sala desestimi els greuges de recurs, entén que no escau imposar les costes processals a la seva representada en existir una "*iusta causa litigandi*" que permet mitigar l'aplicació del Codi 7,51,5.

Però, considerem que la causa era clara i, malgrat les peticions fetes per l'assalariat al moment del seu comiat i reiterades per correu del 17-02-2017, l'empresari va mantenir el seu refús injustificat de satisfer la totalitat dels havers laborals deguts, obligant el primer a instar una acció judicial al terme de la qual ha vist estimar íntegrament les seves demandes, raons per les quals escau mantenir el criteri de la instància del venciment objectiu, sense que es

vegi cap circumstància que justifiqués aplicar l'excepció prevista per la Novel·la 82,10.

Per tot l'exposat, s'ha de confirmar íntegrament la sentència d'instància.

VI.- En virtut del mateix principi del venciment objectiu, la desestimació del recurs ha de portar a la condemna de la part recurrent a pagar les costes d'aquesta alçada.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

DESESTIMAR el recurs de la societat X, SAU, contra la Sentència de l'Hble. Tribunal Unipersonal del Batlle de data 28-03-2018 que confirmen íntegrament ;

IMPOSAR a la societat X, SAU, les costes judicials d'aquesta alçada.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. Presidenta de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.